



Zoran Smiljanić
**Nebeška
 vas**

Je v življenju, že davno izgubljena, magija, s katero ustvarjamo nemogoče?

Napis na začetku igranega celovečernega filma Rudija Urana. Koga?

Multipraktik Rudi Uran, naša nekoliko bolj pacifistična verzija Roberta Rodrigueza, svojega nosu dolga leta ni pomolil iz grafičnega dizajna in slikarstva, potem pa je leta 2003 v dar prejel malo HD-kamero Sony. In začel snemati kot obseden. Ko se je naveličal domačih posnetkov, je presedlal na art filme in videospote (tudi za Zorana Predina), potem pa še na dokumentarce: *4 koncerti za Buldožer in ...* (2007) predstavlja domačo verzijo *Zadnjega valčka* (The Last Waltz, 1978, Martin Scorsese); *Vlada* (2009) ponuja pogled na največjo YU rock skupino Idoli skozi prizmo njihovega ustanovitelja, Vlade Divljana; angažirani bosanski trojček *Ko je nebo previsoko in zemlja pretirna* (2008), *Tam, kjer sem* (2010) in *Munira* (2010) se z vso človeško občutljivostjo loteva groze bosanske vojne, njenih posledic ter izjemnih posameznikov, ki jih je ta vojna naplavila. Naslednji logični korak je bil igrani celovečerni film in Uran ga je storil odločno. Poleti 2011

je posnel film *Nebeška vas* (2012), kjer je bil deklica za skoraj vse: poleg režije je poskrbel še za scenarij, produkcijo, scenografijo, kamero, montažo pa še kaj ... Čeprav je bil film narejen v domači produkciji, je videti vsaj tako spodobno kot katerikoli izdelek, ki se je priselal na dojko mamice države. Finančna konstrukcija je znašala 124.000 €, Uran pa je film na noge postavil za dobro desetino te vsote in jo poravnal iz lastnega žepa. Osvežujoče je, da se zgodba ne dogaja v Ljubljani ali na planincih, pač pa v neki štajerski vukojebini, in da v njem ne igrajo Gregor, Bojan, Jonas in Petko, ampak same neznane face, ki jih še živ dan nismo videli (ok, razen Veronike Žajdela). Do sem vse lepo in prav, toda samo entuziazem še ne naredi dobrega filma. Iz kakšne snovi je torej *Nebeška vas*?

Pravzaprav nam na to odgovori že uvodni *leitmotiv*, ki se bere kot poezija. In poeziji se je priklonila tudi pripovedna strategija filma, ki ne premore koherentne zgodbe, pač pa serijo vinjet, impresij, variacij, asociacij in dogodkov, ki pogosto zdrknejo onkraj realnega. Dogajanje v tipični slovenski vasi/kraju je prežeto z nekakšno svetopisemsko prijaznostjo, polno je referenc, imen in bitij iz Biblije, čeprav film RK cerkve ne obrajta

preveč in, heh, tudi glavni vaški nestrpnež in nacionalist kar precej spominja na Jezusa. Med prgiščem posebnežev izstopa junak Jon, tujec s fatalno diagnozo, ki se je odločil, da bo zadnje dni svojega življenja preživel na slovenski grudi. Jon (igra ga László Varvasovszky) ima močno prezenco na ekranu, je naraven, izrazen, enigmatičen in vsekakor eden glavnih adutov filma. Nekoliko slabše so se odrezali nekateri njegovi soigralci, bolj ali manj nadarjeni naturščiki, ki deklamirajo mestoma preveč zapečene dialoge. Ja, *Nebeška vas* boleha za nekaterimi značilnimi boleznimi neodvisne produkcije: poleg igre in dialogov motijo tudi nespretno posnet prizor posilstva, skoraj dobesedno ponovljen prizor pri zdravniku na začetku in koncu filma ter pomanjkljivo obvladovanje filmskega prostora. Pa vendar vsi ti felerji ne morejo zares zadušiti tiste fine, pozitivne in tople energije, s katero je film prepojen. Ja, po svoje mu je uspelo ujeti košček univerzalne magije iz uvodnega nagovora, zato po tej plati spominja na atmosfero iz filmov Terrenca Malicka.

Nebeška vas je najboljši, ko govori s podobami, tišino, z zvoki, glasbo, atmosfero, s svetlobo, nekoliko šibkejši pa je na področju naracije. K splošnemu zajebantsko nadrealističnemu vzdušju prispevajo tudi detajli, kot so Samirjeva darila natakariči, mrtev rak v reki, kava z mlekom, figurice angelčkov in skrivnostni »angelski prah«, ki (kot one mucice iz *Amarcorda*) poplesava po celem filmu in mu daje pravljlični pečat. Posrečena je tudi uporaba glasbe, ki jo je prispevala (meni) neznana skupina Skaktus, in pa dr. Andrej Veble, bivši basist legendarnih Buldožerjev, ki se v filmu za hip pojavi kot reinkarnacija Che Guevare v spremstvu seksi blondinke.

Bolj kot ga gledam, bolj se mi zdi, da je *Nebeška vas* le iluzija. Da se ne nahaja med slovenskimi hribčki, pač pa nekje bolj zgoraj, na nebu. In zdi se, kot bi bili njeni prebivalci že zdavnaj rajniki, le da tega še ne vedo. Kot tudi država, v kateri so nekoč živeli ... Medtem pa Rudi Neptun, pardon Uran, že drvi v nov film. In če bo nadaljeval s tako svetlobno hitrostjo ustvarjanja, jih bo v naslednjem desetletju naklepal toliko kot Takashi Miike. Ni, da bi človek nad tem vihal nos ...

Film *Nebeška vas* je imel marca 2012 več predpremier v kinematografih Planeta Tuš.